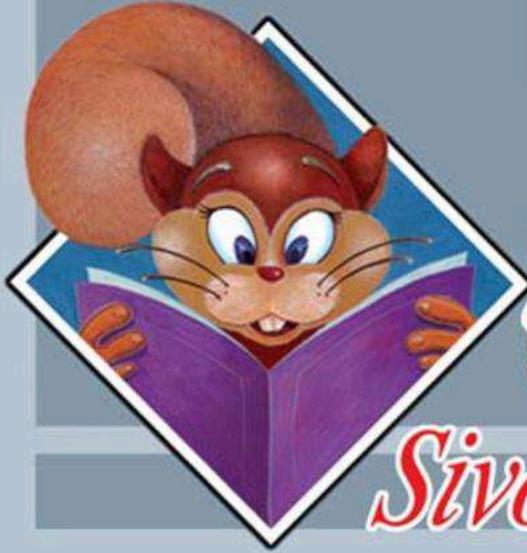
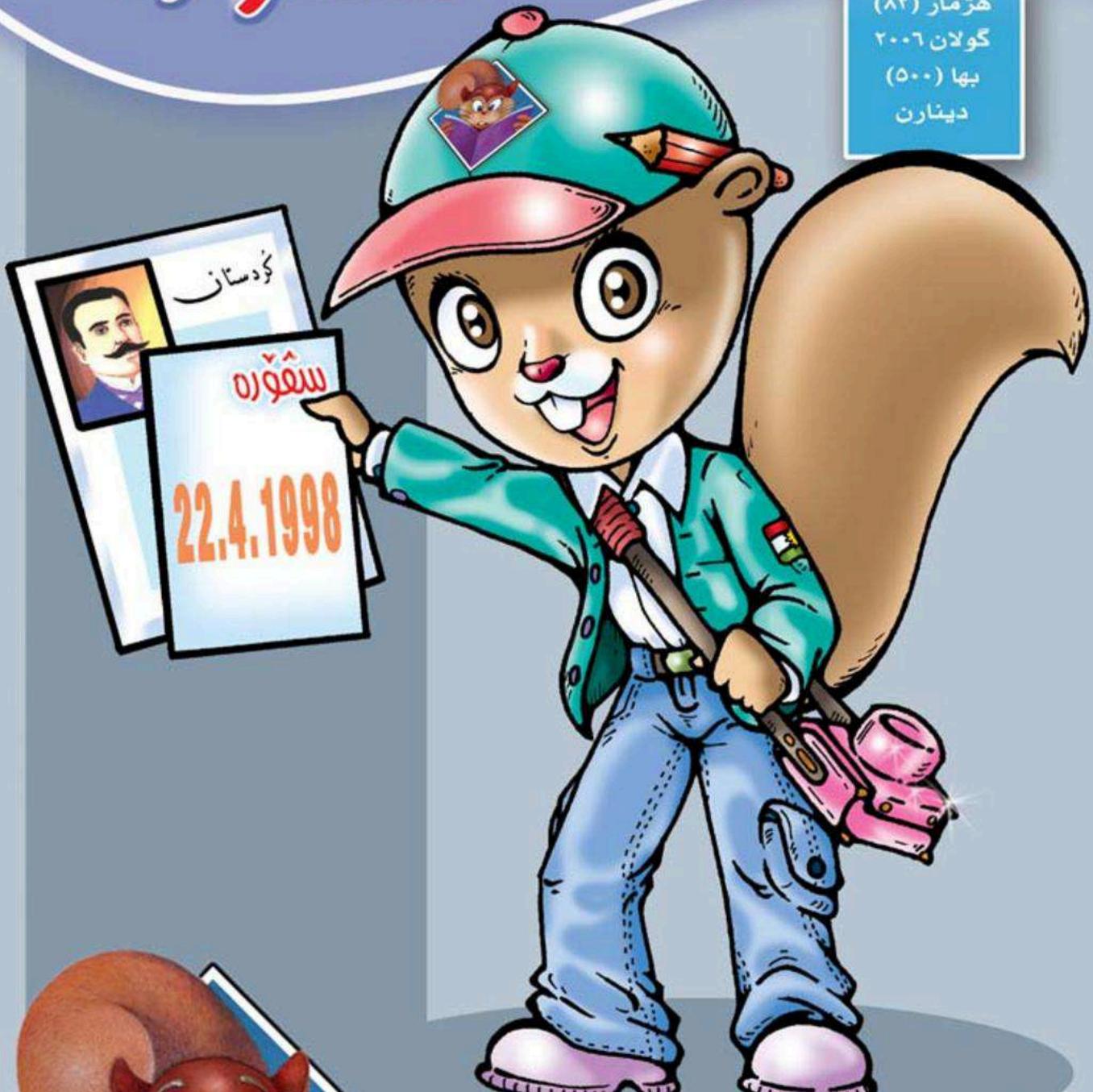

سُقُور

هُرْمَار (٨٢)
گولان (٢٠٠٦)
بها (٥٠٠)
دینار

سُقُور
Sivore

دەزگەھى خانى يى روشنىيىرى و راگەياندى

دەرھىنانا ھونەرى
ستار على

نىڭاركىش
ئەحمد بىرى
e.mail: ehmedbiri@yahoo.com

كومپيوتەر
محمد ملا حمدى

بەلاقىدىرى نىزەر
نىسيتكەمە نىزەر
لەلىقەت بازىر قانىدا دەركەن
موبىيل: ٥٣٤٠٩٥
nezar_doski@yahoo.com
NIZAR

خودانى ئىمتىيازى
فەيم عبدالله

سەرنەسىكار
سەلام بالايى
e.mail: balayiselam@yahoo.com

سەرتىيەن ئەقىسىپىنى
پەروين عبد العزيز

پەداچوونا زمانى
محمد عبدالله

تىلەفونا سەرنەسىكارىيى: ٤٥٩٤٤٦٢ موبایل: ٧٦٠٤٠٣٠

تىلەفونا رېقەبەرىيى: ٧٢٤٠١٩٢

www.eduhok.net/sivore

e_mail: sivore@eduhok.net

abonaz.ئ

سەقۇرە ھەزار (٨٢)

ئىكەمىن جار ئالا ھاتىه ب كار ئىنان كەنگى بۇو؟

نا: مسعود خالد گولى

ئالا، نىشان و ھىمامىن وەلاتەكى، پارتىيەكى، رىكخراودەكى يان ھۆزەكى يە، كو دەم بۇ دەمى ھاتىه گوھۇرىن و ب شىوازى نەو و ب رىز و قەدرگەرنى فە كەتىيە د خزمەتا مەرۋەقان دا. ھندەك بىنەمالىن شاھ و ماقويل و زەنگىيان ڑى ئالايىن تايىبەت ب خوه ھەبۈون، ئەو ڑى بۇ ھندى بۇو، كو ڙ خەلکى ئاسايى بىنە جوداكرن. كەفتاتىيا هىزا چىكىرنا ئالايى فەدگەرت بۇ ھزاران سالان بەرى نوكە: ژېھر كو ھىزمەندىن پىشەنگ كو بىر ل چىكىرنا ئالايى كربت، نىچىرەقان و شەرقانىن كەفن بۈون؛ چونكى وان دەپيا ب رىكا ئالايى بۇ دوست و دۇزمىن خوه، خەپالا شەركىن يان ئاشتىبۇونا خوه دىيار بىن. وان ئالا ڙ كەقلن گىانەوەر يان بالندان چىدىكىن، لى مصريين كەفن گوھۇرىنىڭ كا بچويك لى كر، ئەو بۇو كو نىرەكى دارى يىن بلند ئىنان و پەيكەرى گىانەوەر، بالندە يان ھەر تىشتەكى دى ل سەر دانان و ئەو ب ھىمامىن خوه دا ناساندىن.

ئەف ئالايىن پەرۇكى يىن نەو ئەم دېيىن، سەرەتا ڙ لايىن چىنى و ھندىيان فە يىن ھاتىه چىكىن. و يَا زانايە كەفتىرىن وەلاتى ئالايىن پەرۇكى ب كار ئىنای ڑى ھەر چىن بۇو ل سالا (1100) ئى بەرى زايىنى. و دەمن (رۇم) بۇويە دەولەت، ئالايى لەشكەرەن رۇمى ڑى مىنابى ئالايى مصريين كەفن بۇو، لى پاشى وان ڑى ئالايىن پەرۇكى ب كار ئىنان.

يا مائى بىزىن: كەفتىرىن ئالايىن نەته ودىيى، ئالايىن وەلاتى (دانىمارك) ئى بۇو. ئەف ئالايىه پىك دەھات ڙ پەرۇكەكى سۇر و خاچەكاسېي يامەزىن ل سەر بۇو. ل دويىش ھندەك ژىدەران كەفتاريا ۋى ئالايى دزفرتەقە بۇ سالا (1219) ئى زايىنى.

سقۇرە دىقىيە و دلاتى خۇ

كوردىكىن: محمد ملا حمدى

سقۇرە گەلەك يىنىشىك نەبۇو د بوجۇونىت خۇدا، دەمىرى رۆزى ئەركىن خۇ يىين قوتاپخانى بجه ئىنالىي، بەرى خۇدا سقۇرە، دىت ئىك دوو بىندەقەك وەك رازىبۇنەك يىين دانايىنە بن دەستىن خۇ، ئەقىچەندى ژى گەرنىزىنەك لىسەر لېقىن رۆزى پەيدا كر.

دەگەل قىچەندى ژى، رۆز يىنى دل بۇو، زېھرەكەن ھېشتا سقۇرە وى يىنى هەست بخەرىبىنى دەكتە، ھەندى رۆز نىزىكى وى دېت بە مەردما يارىيا دەگەل بکەت ئەو خۇ ژى دوپەر دەكتە و دەكتە قىيەتە دەزرادا ھەر وەكى تىشتكە يىلى بەرزە و ژە دېتىنا وى يىنى ئومىنیدە، وەپا ئەقە سقۇرەكى مىسىنە!

سېيىدى بەرى رۆز بچەتە قوتاپخانى، پەست پەستەك د گوھى خويشكا خۇدا كر و گۇتنى: ئەز يىنى ژى سقۇرە دەترىم.

خويشكا وى گۇتنى: راستە رۆز ئەز ژى دەگەل تەمە، ئەم يىنى ژى گىانە وەرى ئەشكەنچە دەدىن.

ول دەمىرى ژ قوتاپخانى زېرىن، سقۇرە يىنى لىسەر عەردى درېزكى بۇو، خۇ نە دشىا بلقىت، ئەو يىنى برسى يە و عىچەزە، باشە پا ئەم جىكەين، رۆز بەرەف خارنگەھەن چوو و ھەندى بىرىتىن بچوپىك يىين گىزەرا و تارەكى تىزى ئاڭئىنا.

سقۇرە بە كوتەكى ستوبىنى خۇ درېزكى، و دوو قورج ژ ئاقىقى خوارن، و ھەول ددا پەرتەكە گىزەرە بخوت، لى پاشقە چوو و خۇ لىسەر عەردى درېز كر.

ل وى دەمىرى رۇندىك ژ چاڭىن
رۆزى ھاتنە خوار، و بەرى
خۇدا دايىكا خۇ و گۇتنى:

دا پېيدەقىيە ھەر چارەيەك ھەبت.

رۆز و خويشكا خۇ
لىسەر سفرا
خوارنى

هافینگه‌ها سه‌رسنکی

باند مدهمهه

سه‌رسنک، ده دورین (۶۱) کیلومهتران ژ بازیزی ده‌وک دووره و ب (۱۰۴۶) مه‌تران ژ سه‌ر
روین ده‌ریایی بلنده. هافینگه‌هه که ب سه‌قایی خوه یئ فینک ل هافینان ناقداره و ئاڭز
ده‌دورین وی دزین و ل زفستانا ژی سه‌قایه‌کی سار و به‌فرین هه‌یه.
ناقی (سه‌رسنک) ژ کیچه هاتیه؟

- وەسا هاتیه دیارکرن کو ناقی سه‌رسنک راما‌نا (بنارا چیا)، یانزی (سینگى چیا) ددەت،
کو چیایی گاره ل ھنداھ و زنجира وی د بەررا دبۇرت.

سه‌رسنک ب خوه ژی ناحیيەیه و ب سەر قەزا ئامېدیي فەیه و كۆمەکا مەزنا گوندان ب
خودقە دگرت، کو رووبەری وی دگەھتە (۲۱۸۰) مه‌ترین چارگۇشە.

ل سه‌رسنکى، چەم و داروبار مشە ھەنە، وەکو دارىن فىيقى و سپىندار و چنار و كازان،
زىدەبارى ھەبوونا دارستانىن سروشتى، کو دىمەنەکى جوان و رەنگىن پىك دئىين. ل
سه‌رسنکى جەپىن كەقىن ژی ھەنە و بەرچاڭتىرىن جە ژی کو سه‌رسنک ب وی خەملدار

دېت، ئەو زى تەلارا مەلكى يە كول
سالا (۱۹۵۲)لى سەرددەن مەلك
فەيسەن دۇوی ھاتىيە ئاقاکىن و ل
سالىن ھەشتىان ھاتىيە نۇورۇنكرن، و
دەمەكى ئەف تەلارە بۇويە خەستە
زى.

سەرسىنک وەكى ھافىنگەھە كا ناقدار ل
كوردىستانى، سالانە ب سەدان گەشتىار
قەستا سەرسىنکى دىن، لەورا گازىنۇ و
ھوتىل لى ھەنە، كو كەرتى گەشت و
گۈزارى زى ئېك ژ زېيدەرىن ھەرد
گرنگىن ئابۇرىنە و دەولەت دشىن ل
سەر ھەبۇونا پىشەسازىيا گەشتىاري
داھاتىيەن مەزن بىدەستخوھقە بىخن.
ئەقە زى د دەمەكى دا كو حۆكمەت
گرنگىن ب قى كەرتى بىدەت و پىش
بىخت.

كوردىستان زى ب ھافىنگەھەن خود
يىن رەنگىن ناقدارە، يا راست،
كوردىستان ھافىنگەھە كا مەزنە و
ھەروھەر جەن مەرۋەقە قەست بىھتى،
ھافىنگەھە و رەنگىنە.

زارۇكىن خۇشتىقى..

ل خەلەكىن بەھىن دى ھەندەك ژ ئان
ھافىنگەھەن بۇ ھەوە يىن خۇشتىقى
دنه نىياسىن.

فوتو: نەسىم سادق - راگەھاندىنارىقەبەر رىيا گەشت و گۈزار - دەھوك

ئەز كىمە ؟

د. عارف حىتىو

ھوين دزانن ئەز كىمە
يى پې حەز و هيقىمە
يى پې دوست و هەۋالىم
خودان دەنگەك زەلالم
لەوەك رەند و ئازامە
بۇ زارۇكان برامە
های ژ خوه ھەمە، نە گىزىم
سترانىن خوهش دېبىزىم
بۇ زارۇكا و زيانى
حىزىكىن و قىيانى
ئاوازىن من پې خوشن
مشتى ھشىيارى و جوشن
ھونەرمەندى پې زانم
ئەز سەربەستى و ۋيانم.

پەياما زارۇكى

ناجى تاها بەرۋارى

چرايىن پاشەرۇزى
ئەم زارۇكىن پەيامبەر
دى دەركەقىن ژ بشکۈزى
بىنە گولىن سۇر و زەر

مە دايىك و باب ل بىرن
جهى وانه نىقا دل
ژىددەرىن ئاقىل و ژىرن
گەشە ستىرن چاھىن زەل

دى چىنە خواندىنگەھى
ئازا و زانست پەرودرىن
پارىزىن ۋى ژىنگەھى
ژ مللەتى راسەرودرىن

ئارمانجا مە پېرۇزە
مامۇستايىن مە رېزان
بۇ مە راۋە كر دۇزە
سەرخودبۇونا كوردىستان.

مامک

سەدىق دەجىن و دەلى بەرۋارى

مامكى منۇ ئەقچارە
نە گيانەورە نە دارە
ل گەلەك وەلاتان
ب گوشى ناڭدارە
د بن دا دەفتەرە
ل سەر دا مىزەرە
ڙى كورتە
ج ڙى نىنە
رۇزەك دو رۇز
سى رۇزەھەر نىنە
ئەرى گولىن فى وەلاتى
ئەقە چىيە ..
گىزەرە يان گول بەهارە
كفاركە يان كىقارە؟

گەر مە بقىيەت وەلاتى مە يى جوان و رەنگىن بىت
و يى پې بىت ڙەمى جۈرىن گولا و ھەوايەكى
فيىنك و پاقىز بەھەلکىشىن و ل بەر سىبەرا دارا و د
ناڭ گولا دا بخويىنىن، دقىيت ئەم باش چافى خۇ
بدەينە داروبارا و بەرددوام ئاڭ بدەين و نەھىيلىن
ھشك بىن. ھەر دىسان داران بچىننىن و تايىن وان
نەشكىننىن. ھەروەسا دەمىن گول پىيغە دەھىن، گولا
ڙيچە نەكەين و ھوسا دى خۆزىيا مە ب جەھىت و
وەلاتى مە دى رەنگىن و جوان بىت.
گەلى ھەۋالان ..

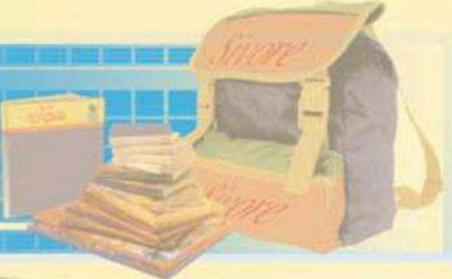
ئەقە ودرزى بەهارى جارەكا دى ب خەملا خۇ قە
دى وەلاتى مە جوان كەت، دقىيت ئەم ڙى فى
خەملى بپارىزىن و ھەر ئىك ڙە كەن ئەن خۇقە
دارەكى بچىننىت وەك خزمەتك بۇ جوانكىن
سروشتى كوردستانى

دارچاندن

جىھاد جەمیل صالح

سەرەدان

قوتابخانا
(خەبات)
يا سەرتايى

راپورت: پەروپىن عبدالعزىز

11/04/2006 11:03

گەلى زارۇكان سەرەدانما مە يا قۇيۇنىڭ سەرەدان (خەبات) يە، كۈ دەھىتە هەزەر مارتەن دووھەمین قوتابخانا سەرتايىلى بازىرىدى دەھۆكى كۈ لەدەپ يېزىنىڭ رېقەبەرىغا قوتابخانى قوتابخانا (خەبات) ل دەسىپىكى ناڭىز وى (دەھۆك الثانىيە) بۇوەل سالا ۱۹۵۶ ھاتىيە دامەزراندىن و ل سالىن (۱۹۵۸-۱۹۵۹) ئى ناڭىز وى بۇويە (جمهورىيە) و پاشى ل سالىن شىستان ناڭىز وى بۇو (شىرىن) و پاشى ل سالىن (۱۹۷۸-۱۹۷۹) ئى ناڭىز وى بۇو (خەبات) و ھەتا نوکە ل سەر قۇيۇنىڭ مایىھە، و ل سالا (۲۰۰۴) ئى تەڭ قوتابخانە ھاتە قەگۇھاستن بۇ دو قوتابخانان، كۈ بەشەك بۇونە مىيەھان ل قوتابخانا (سېپەل) يە سەرتايى و بەشەكى دى ل ناڭنجىيا (گارە) دخوينىن.

رېقەبەرى قوتابخانى (اسامە صىرى) دېبىزىت: بۇ قوتابيان گەلەك نە خۇشە و ب راستى دەمنى قوتابخانەك دابەش بىت ل سەر دو قوتابخانان ئارىشە ژى چىدەن و گازىندا پەيدا دىن، لەو ئەم ھىقىدارىن ئاقاھىيەكىبۇ قوتابخانا مە چى بکەن؛ چونكى مە گەلەك قوتابى ھەنە و زەمارا وان دىگەھىتە (٩٢٥) قوتابيان.

بەلى گەلى زارۇكان ئاقاھىيە قۇيۇنىڭ نوکە بۇويە دوانا ناڭنجىيا (التاخى) يازمانى عەرەبى. قوتابييەن نموونەيى يىين قوتابخانا (خەبات) يە سەرتايى ب قۇيۇنىڭ ھىقىيەن خۇ يىين پاشە رۈزى دىيار دىكەن..

مسته‌فا بشار

ریزان شاکر

جیهاد بشار

جوان مامون

ئالان قاسم

ساره اسامه

عمر احمد

سولین حمید

غەزال صبحى

محمد عبدالجبار

سولین حسن

محمد طاهر مسعود

ھيقيا پاشەرۇزى

ئەندازىيار

پۇل

ئالان قاسم ۱

سارا اسامه ۱

جیهاد بشار ۲

سولین حمید ۳

جوان مامون ۴

عمر احمد ۴

غەزال صبحى ۴

محمد عبدالجبار ۵

مىسىگى بشار ۵

سولين حسن ۶

ریزان شاکر ۶

محمد گاھر مسعود ۶

ئەندازىyar

نۈزۈدارى نىشته رگەريان

نۈزۈدار ازارقان

ئەندازىyar

مامۇستا

ئەندازىyar

ئەندازىyar

نۈزۈدار

نۈزۈدار

ئەندازىyar

نۈزۈدار

ئەندازىyar

ناف

ئالان قاسم

سارا اسامه

جیهاد بشار

سولین حمید

جوان مامون

عمر احمد

غەزال صبحى

محمد عبدالجبار

مىسىگى بشار

سولين حسن

ریزان شاکر

محمد گاھر مسعود

ئەم ژى ھيقيا سەركەفتىنى بۇ ھەمى قوتابيان دكەين و ھيقيدارىن رېقەبەرىيا پەروردادھۇكى چارەكىلى بىكەت و ئاقاھىيەكى جوان بۇ ئاقا بىكەن و رەسمەنايەتىا ونى يادىرۇكى بەرچاڭ بېھىتە وەرگرتىن.

ئەر ئەر نەيارىن حويتانيين يان حويت نەيارىن مەنه؟

و: بابى سىزارى

ھەر سال ب تىنى (٢٤) كەس دېنە نىچىرە حويتىان. لى تا نەھۇ مرۇقان ب ملىونان حويت نىچىرە كىرىنە بۇ ھندى كۆز پىست، ھەستى و گۆشتى وان مفای ببىين.

ئەفه و ژىلى وان حويتىن كۆز نشکەكىيە دەكەقىنە تۈرىن ماسىگاران و دەمرىن. بەلى، ئەم مرۇقۇزىدە دەھۇف و درندىدەنە، ھەم بۇ خۇ و ھەم بۇ گىانە وەرىن دەدوروبەرىن خۇ؛ چونكى ئەم ئىكائىنە گياندارىن كۆب ھىيجهتا ھوقاتىن، گياندارىن درندە، وەكى: (گورگ، شىر، پلانگ و....) دكۈزىن، و ب ھىيجهتا مفاودەرگەتنى، گياندارىن مفادار وەكى: (چىل، پەز و پەز كويىشى، غەزال، و گەلەك رەنگىن بالندىا و گەلەك جۇرىن گياندارىن دەريايى) دكۈزىن، و ديسان ب ھىيجهتا نەيارى و دوزمناتىنە مرۇقان دكۈزىن.

مرۇقان ژە مىزە نەھنگ و حويت نىچىرە دىرىن و پترين مفا كۆزى وەردەگەن دوهنى وان بۇو. ئەف نەھنگە ژى چەند جۇر بۇون، ژەوان: (نەھنگى شىن، نەھنگى عەنبەر، نەھنگى خوھلىكى، نەھنگى پشتکۈز و حويتى سې).

ئىپانىن ويلايەتا (باشكى) ل سەدسالا يازدى زايىنى، و ئەمەرىكىيەن باكۇر ژى ل سەدسالا ھەقدى زايىنى ب بەرفەھى ئەف نەھنگە نىچىرە دىرىن؛ چونكى قان جۇرە نەھنگان زىدە دوهن يىت تىدا ھەى، بۇ نموونە ئىك نەھنگى شىن ب تىنى نىزىكى (١٢٠) سەد و بىيىت بەرمىلىن دوهنى يىن ھەين و ھەر نەھنگەكى عەنبەر ژى نىزىكى (٥٠) (پىنجى بەرمىلان يىن ھەين.

ژەگەر قان نىچىرەن بەرفەھە، ل سالا (١٩٤٦) ئى (جقاتى ژى ج پىن چىتەبۇو؛ لەو ئەفرۇكە ھندەك ژەقان جۇرە نەھنگان نەماينە و يىن دى ژى بەر ب نەمانى فە دەجن.

ل دويماھىيى دېيىزىن: ھەگەر مە بېقىت ئەم خودانىن ژىنگەھەكا پاقز و ساخلم بىن، دېقىت ئەم ھشىارى ھەمى گيانداران بىن و رەحمى پى بېھىن، خۇ وان گىانە وەرىن كۆ د ھىزرا مە دا د ھۇف و مەترسىدار بىن ژى.

زىندرە: ئىنترنېت، پەرتۈوكىن (زمىن را دوست بدارىم و باز ھە بگو چرا).

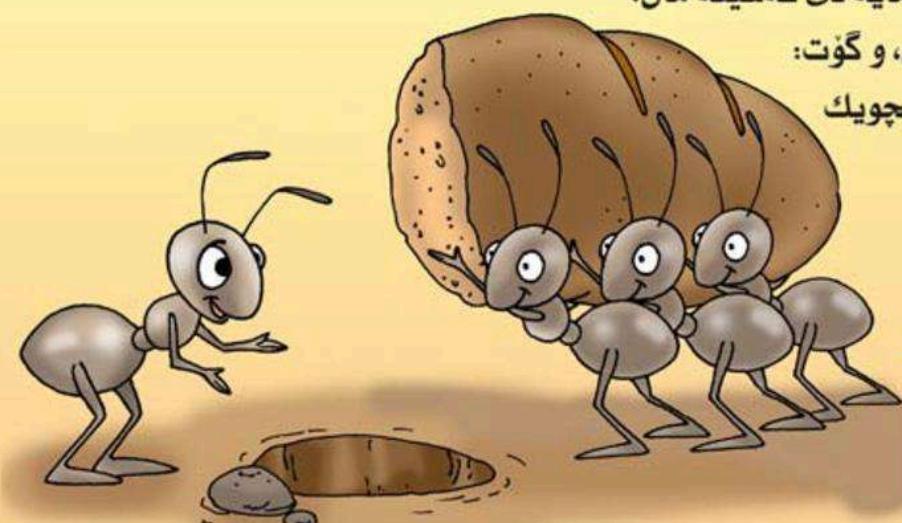
میریا زیرهک

دەپىكا نازەلینى

میریا زیرهک ل خوارنى دگەربا، بەلى پا ج خوارن نەدىت. خۇ دندكەكا گەنمى رى نەدىت. پاشى پېيچەكا دى چوو بەرىخۇددەتى صەوكەكا مەزىن يا نانى دىت، گۆتى: ئا من ئەفە دەپىقا، ج پى نەقىيت دى گەلەكا خوش بىت، دى گازى كەممە هەۋالىن خۇ دا هارى من بىبەنە مال. و گازى گر: دى هەۋالىن من وەرن ئەفە نانەكا ل قىرى، وەرن هارى من بىكەن دا راكەين. هەمى هەۋالىن وي هاتن و گەلەك كەيفا وان هات؛ چونكى گەلەك دېرسى بۇون و گۆتن: ئەفە باشە، دى تىرا حەفتىيەكى كەت و دى ھندەكى دەينە هەۋالىن خۇ يىن دى رى ئەوين بىرسى. ھوسا پېيکە ئەن راکرن و گۆتن: ئەم مەرين پېيچە، چەندى گارانە.

میریا زیرهک گۆتى: دى ج نەمايە دى گەھىنە مال.
چو پى نەچوو، گەھىتنە مال، و گۆت:
ئەرى پا دەرى خانىي مە يى بچويك
نинە؟

ھەۋالىن وي گۆتن:
پا دى چەواشى نانى بەينە
ژۈورفە. و گۆتن: ئەم نەشىن
دەرى وي مەزىن كەين،
نەكە خراب بېيت.

ھەمى مانە دەعزا دا كا دى
ج چارە بىين بۇ دەرى خانى. پاشى میریا زیرهک گۆتى:
ما ئەم نەدېرسىنە؟
ھەميا گۆتى: بەلى.

وي گۆت: دى دا ھندەكى بخوين و دى يادى ب ساناھى چىتە د خانى قە.
و ھوسا نان خوار هەتا بچويك بۇوى، پاشى ياماي بىرە د ژۈورفە و ھندەك دا هەۋالىن خۇ ئەوين
برىسى.

ھوسا میرى ھەمى ھارىكاريا ئىئىك و دو دكەن و دا ئەم رى فير بىبىن شتى وان ھارىكاريا ئىئىك و دو
بىكەين زارۇكىن خۇشتىقى.

سکر

چیوک: خون مجيد

وهريان: سلام بالاين

ل ناف بيستانى ئاقانى گوته براين خۇ نزارى: ديمەنەك چەند جوانە!
نزارى گوتى: ژويى جوانتر نىنە.

ھەردو ل سەر لىغا روپىبارەك بچويك د روپىشتى بۇون. ئاقانى كرە كەنى و بەرەك
ھافىتە د روپىبارى دا. ھەردوکان كرە كەنى. د وي دەمى دا چويچكەك ل سەر وى
دارى فرى و ل ھندادى سەرى وان هات و چوو.. ئاقانى دەستى خۇ درىز كرە چويچكى
و گوت: ئەف چويچكە چەنداد جوانە، بۈچى ئەم ل بازىرى نابىين؟

نزارى گوتى: ئەز چەند حەز ژ چويچكە دەم، خۇزى ئەز دگەل وان زىبابام.
ئاقانى ب گوتنا براين خۇ نزارى كرە كەنى، و بەرەك دى ھافىت د روپىبارى دا و
نزارى ژى بەرەك ھافىت.. چويچكەك دى فرى و ل سەر سەرى وان هات و چوو و
دادا سەر وى دارا نىزىك وان و ئاواز بۇ وان لىدان. ئاقانى و نزارى ھاي ژ چويچكى
نەبۇو.. ھەر بەر دھافىتىن د روپىبارى داھەتا تېرى بەر د روپىبارى دا كۆم بۇوين، تاكو
وەلى ھاتى ئاف پەنگىيا ل پشت وان بەران. ھەردوکان ب كەيف گوت: مە سکرەك
چىك.

كۆمەكا چويچكان ل رەخىن وان هاتن و چوون و ئەسمان تېرى چويچك بۇون. د بن
سکرى دا ئاف ھشك بۇو، گولەكى گوتە يادى: ئەز يادى هەست ب نەمانى دەم، رەھىن
من ھشك بۇون.

گولا دى گوتى: ئەز ژى ھەروھسان.. دىيارە ئىكى ئاف يال مە گرتى.
وان ھەردو زارۇكان ئەفە نەدزانى.. تىنى دزانىن كو وان سکرەك يىن چىكىرى، و ھەست
ب خەمگىنى و دامايانا چويچك و گولان نەدگر.

دەمى خودانى رەزى ھاتىيە نىزىك وان، سلاڭ كرى و گوتى: گەلى زارۇكان ھەوەج
كىرىيە؟

ب که یاخوشی فه گوتني: مه سکردهك چيکريه، بهري خو بدئ، مه هر بهر
دهافيتن تاكو بويه سكر.

خودانى رهزي گوتني: بهلى ههوه ناڻ يا ڙ چويچك و گولان بري، بهري خو بدنهنى
چهند چويچك و گول د داماي و خه مگين!
وان ڙي ب خه مگيني گوت: ئه ڦه مه به ستا مه نه بwoo، مه ياري دكرن.
رهزقاني گوت: ئه ز دزانم.

رهزقاني دلنگين خو هلدان و چوو د ناڻ رويباري دا و ئه و بهر راکرن ب هاريکاريا
هه دو زاروکان و هافيتن رهخن رويباري. جارهك دى ناڻ د رويباري دا چوو خوار و
وان چويچكان ئاواز گوتون و گول جارهك دى گهش و شين بوون.

سنه‌ری (رهوشن) يئ زاروکان

ئا: په روين عبد العزيز

سنه‌ری (رهوشن) يئ پويته‌دان ب شيان و ئارهزوبيي زاروکان به‌رده‌وام خولين فيزكينا وينيي شيوه‌كارى و گرتنا زاروکان لسهر هونه‌ری شانويي د هه‌يغا (۲)ي دا خوله‌كاژفي حورى بوقوتابيي قوتابخانا (سييه‌نا) يا نموونه‌يى فه‌كر و ژماره‌كازفرا زاروکان د هه‌مى پشكىن فى خولى دا پشكدارى كربوو ول دوماهيا خولى پيشانگه‌هه‌كابه‌رفه‌هه ژ به‌رهه‌مئيin قوتابخانا (سييه‌نا) يا نموونه‌يى فه‌كر دگەل پيشكىش كرنا شانوگه‌ريه‌كى ول دوماهىي باودرنا‌مه دانه وان زاروکىن پشكدار.

06/04/2006 07:03

سهو ره هزمار (۱۷)

پېرەمېن زارۇكان

دڭواز ئچا دەريايىن

ئىقشار شوکرى

پېرەمېرەكى ھەزار چوو ب رە لىقَا
دەريايىن، كچەكا جوان دىت نافى وى زى
دلخواز بwoo، رستكەكا سەير و زىرىين د
بەردا بwoo. ئەوي پېرەمېرى زىئەو رستكا
سەير و زىرىين ھلگرت بۇ بىرەھاتن ھەتا
دلخواز مەزن بwoo و جوان بwoo و بwoo يە
كچەكا زىرەك و مەلهقان.

دلخوازى برايەك ھەبwoo، نافى وى دلشاد
بwoo، ھەمى رۆزان دچوونە سەيرانى.

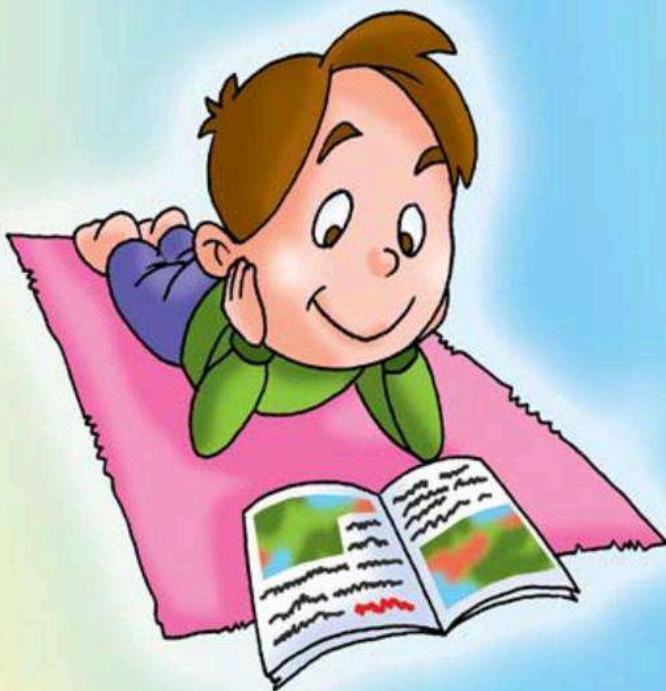
جارەكى دلخوازى دگەل برايىن خۇ دلشادى پېكىفە يارى دناف دەريايىن دا دىرىن، دىت
ماسىيەكا بچوپىك و جوان دناف نافى دا دلەيىزى و دگۇت:

- ئوى خودى ئەز چەندى جوانم.. ئەز لوولى مە، لوولى.. لوولىنىيەكا جوانم.

پشتى دەمەكى دلخواز و دلشاد بۇونە ھەۋالىين وى و ھەر گاڭ دگەلىك يارى دىرىن. دلخواز
گەلەك كچەكا باش بwoo، ھىقى دكەين هوين ھەمى وەكى وى بن.

سقۇرۇچى من

سالىھ ئەممەد نسروى

دى ودره ئەسىقۇرى من
تو باش قەوزىزىرە رىكا من
ھەيقانە تو لىدەف منى
دى تە خوينىم ب ئەقىنى

وانھەلېست و چىرۇكىن تە
گەر نەخوينىن بابهتىن تە
دى مىينىن ل سەر ھزراتە
ل ژقانى ديتنا تە

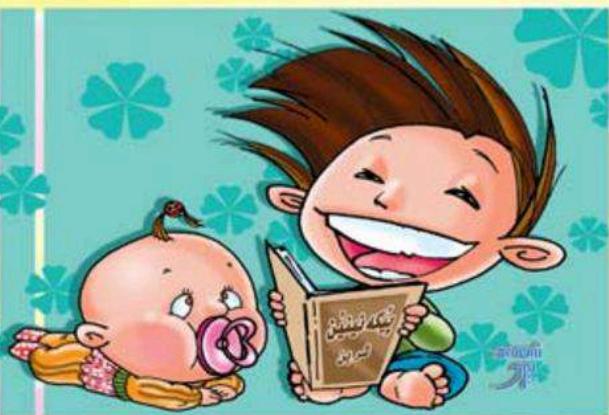
بەرنامىز زارۇكان

میعاد كەنغان

بەرنامىز سەركەفتى يە
زۇر جوان و پىشكەفتى يە
ب پىزانىندا خەملاندى يە
ب پىشكىشكەرانەخشاندى يە
فلم كارتۆنلى ھەنە
سترانلى مشەنە
ھەمى رۇزا مىھقانە
خۇشتىقىنى ل بەر دلانە
زارۇكىت مە شاد دكەى
زۇر جوان شىرىت دكەى
ئەم پى د سەرفەرازىن
سەركەفتى بۇ دخوازىن.

پیکه بین

ژنکه کی زیره قانی ل کوری خو ین بچویک دکر، دیت هه رو سپیدی را دهیلیته مریشکا و
دکه ته د کولکی فه و دیکلی ب تنی دهیلیته ژ دهرقه.
دایکن گوت: کوری من نه و بوجی تو ودکه؟
کوری گوت: دادی نه قه ژنکن و ناچیبیت بچنه ژ دهرقه و زه لام ببینن!!

نازدار

نه خوشه ک چوو ده دختوری دهرونی.
گوتی: دختور نه ز ب شهقی گله ک هزرا
دکه م و نه شیم بنقم.

دختوری گوتی: باشه وسا هزر بکه تو ین
ل بهر که ره کنی په زی و دهست پا فیزه
په زی خو بزمیره، باودر بکه تو دی نفی
به ری تو هه میان بزمیری.

نه خوشی گوت: باودر بکه دختور نه قه من
یا ب کار نینای چهند من گوتیه نیک، دوو،
سی شقان دا هیت ل دهه من روینیت و
هه تا سپیدی بو من سوحبه تنی که ت.

کیکی

زاروکین به مردمهند

ھيڙا

به رهه ڦڪرن: هاوڪار نوري نه ورۆز

- من د ڏيٽ خزمهٽا وهلاتن خو بکم و ببمه زانایه کر گهه دوني و سه رنقيسه رئي ڪوڻاره کا زاروکان..

ھيڙا، ئيٽ ڙ وان زاروکان بwoo ين جهني خو د نافه دلي گهه لک زاروکين بازئيرى دهوكى دا كري و گهه لک شيانين نشيسيين هنه و نافه وى (اصابر و ديسى يوسف) ۵. ل ۱/۶/۱۹۸۸ ل دهوكى ڙ دايك بعويه و نوكه قوتابين پولا شهشى زانستي يه ل ئاماده يا (برايته) يا كوران و هه قال و پشكداره دهوك دهومه د ڪوڻارا سفورد دا.

* ھيڙا تو ڪنهنگ چوويه K.tv و بوئيکه جار ته ههست ب ج كر.
- ل ۱۱/۱۱/۲۰۰۱ بو جارا ئيٽي من بهرنامه ب رهنگه کي زيندي L.K. دهوك دگه مهه قالا خو (نيهات) اي بهرنامه پيشكشىش كر، من شهرم دكر؛ چونكى كاري من ين مهزن بwoo و زئين من ين بچوويك بwoo، بهس مامؤستا (پهروين عبدالعزيز) و (سوزان) اي گهه لک هاريڪاريا من كر.

* تو ب تنن حمزه ڙ كاري بيڙه راتين دكه يان هنده دهوك دارين دي ڙي ته هنه؟
- پشكا مه هه مي د هاريڪارن ڙ بلی كاري بيڙه رين هنده دهوك جارا بابهت و كاسيت و پرسيارا ئاماده دكه مهه ڙي ل ڙير سه رپه رشتيا مامؤستا (پهروين) اي يه و نه ز هوزان و بابهتان بو ڪوڻارا (سفورد) ڙي دهنيرم.

* ج تشت د زيانى دا بو ته ين خوش؟
- پتر ڙ هه ميان هه قاليني؛ جونكى رونترین خوديکه مروف خو تيدا دبىنيت و دلسوزيا هه قاليني هه دميئيت و كمس نه شينت به رزه كمهت و نه ز گهه لک حمزه ڙ وان كه سان دكه مه ين د ههستين مروفه دگه هن.

* ته ڏيٽ تو هه د بواري زاروکان دا كار بکم؟
- بهن نه ز گهه لک حمزه ڙ جيهاانا زاروکان دكه مه و من ڏيٽ ببمه سه رنقيسه رئي ڪوڻاره کا زاروکان و هه رو هسا من ڏيٽ نوكه گهه لک خو رهشه نبيير بکم و پشكدارين د خولين رهشه نبيير و رهوانبيئي دا بکم دا ين زيره د بـ.

* هيٺيا ته يا پاشه رفڑي؟

- من ڏيٽ ببمه زانا و شاردا د بواري گهه دوني دا و نه خواندنه ڙي نوكه ل كوردستانى نينه، حمزه دكه مه بجمه درقه بخوينم و بزقفرم و خزمهٽا كوردستانى بکم.

تیپین زمانی کوردى

بەرهەشقىرن: بابىن باھۆزى

ا ا ئ ئى ي ي
ئ ئى ي ي ئ ئى

ئەز دەنگىرم
خوھەز كەس ناقەشىرم
ئەزم دەرگەھى پەيغان
ئەزمانى ئەز دىگىرم

***

ئىرو چومە فيرگەھى
فيز بۇوم ئىك تاكو دەھى
فيز بۇومە ليكولىنى
دەھل خواندن و زانىنى
فيز بۇوم هەقالىنى
دەھل سروشتى، جوانىنى
فيز بۇوم پىكىفەزيانى
ئەقىنا كوردىستانى.

کاریکاتور

سازمان اسناد و کتابخانه ملی

روزا بونا ته
پیروز

Saderlesley

پریکانه؟

پرسیارین قن هزماری:

- (۱) کهندگی هزمارا نیکی ژ کوفارا سفوره دمرکه تیه؟
- (۲) نیکهم روزناما کوردی نافن وی ج بو؟

به رسقا پرسیارین هزمارا بوری:

به رسقا پرسیارا نیکی:

سفوره - کهپر - ناسوی مندالان - زریموک - میرگ - مندالان - همنگ
گولاره - ناگا - هیلان

به رسقا پرسیارا دووی:

ل ۱۹۹۱/۳/۱۴

پشتی گلهک زاروکان به رسقا پرسیارین مه داین و به رسقین

دروست هاتینه هه لبزارتن، و پشتی پشکن، خه لات بو فان

زاروکان دمرکه فتن:

۱) رفند عبدالکریم رمضان

۲) بیریقان محمد حسن

۳) سپیده ستار سلیم

ئەم پېرۇزباھيا قان ھەۋالان دكەين و ھىقىيە پشتى دەركەفتىنا

کوفارى، سەرەداندا بارەگايىن کوفارا سفوره يىن نوى ل [تاخىن]

رەزا، جادا شەھيدىن نىكى شواتنى - بهرامبەر پىشانگە

گەلا فيئىز ياخوانكاريا بويكا] بىكەن دا خەلاتىن خۇ وەربىگەن.

تىپىنى:

داخوازى ژ وان زاروکان دكەين يىن پىشكدارىن د کوفارا سفوره دا دكەن، ھەر

بايەتكىن بەھىزىن نافن خۇ يىن سېقۇلى ل سەر بىنۋىسىن و دگەل دا وىنەيەكى

قىرىكەن.. ب تايىبەت دەمىن ھوين پىشكدارىن د بهريكانى دا دكەن دا ژ مافن خۇ

بى بەھر نەبن.. دگەل سوباسىيان.

ئەرتى تو دزانى؟

ناماڭىزلىرى: سلاج محمد امین

ئەختەرا عەتارد ٥٧.٩١٠.٠٠٠ كىلۆمترا زۇزى دویرە.

ئەختەرا زوھەر ١٠٨.٤٠٠.٠٠٠ كىلۆمترا زۇزى دویرە.

ئەختەرائەرد ١٤٩.٥٠٠.٠٠٠ كىلۆمترا زۇزى دویرە.

ئەختەرا مەريخ ٢٢٢.٩٤٠.٠٠٠ كىلۆمترا زۇزى دویرە.

ئەختەرا موشىھىرى ٧٧٨.٢٣٠.٠٠٠ كىلۆمترا زۇزى دویرە.

ئەختەرا زوھەل ملياردك و ٤٢٦.٩٨٠.٠٠٠ كىلۆمترا زۇزى دویرە.

ئەختەرانورانوس دو مليار و ٨٧٠.٩٩٠.٠٠٠ كىلۆمترا زۇزى دویرە.

ئەختەرانپتون چوار مليار و ٤٩٧.٤٠٠.٠٠٠ كىلۆمترا زۇزى دویرە.

ئەختەرا بلۇتو پىنج مليار و ٩١٢.٥٢٠.٠٠٠ كىلۆمترا زۇزى دویرە.

Pêzanîn li ser giyaneweran

Berhevkirin: Fehîma Îbrahîm

- Şêr: giyanewerekê goştxwere, di her carekê de ji (2-7) têşkan dikit. Kêşa wî jî (100-190) kîlogiramaye û bi zîrekiyê dihête naskirin û bi şahê giyaneweran navdare.
- Rûvî: giyanewerekê şîrdare û goştxwere, hijmara têşkên dîbit ji (3-8) têşkanin, kêşa wî jî (6-10) kîlogiramaye û bi fêlbaziyê dihête naskirin.
- Pişîk: giyanewerekê goştxwere û kehiye û yê ciwane, di demê dugiyaniyê de (22-66) rojan dimînit û ji (3-6) têşkan .dîbit. Kêşa vî giyanewerê ciwan jî (1-6) kîlogiramaye

